

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 21 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Zofia Lehmann

Protokolant:Starszy sekretarz sądowy Elżbieta Witaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2017 r. w Poznaniu na rozprawie sprawy z powództwa

B. O., zam. ul. (...), (...)-(...) S.

przeciwko W. K., zam. ul. (...), (...)-(...) G.

I. K., zam. ul. (...), (...)-(...) G.

D. K. (1), zam. ul. (...), (...)-(...) G.

- roszczenia z umowy sprzedaży

I. Zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 127.000,-zł z odsetkami liczonymi:

a. **co do kwoty 31.750,-zł od dnia 2 marca 2016 roku do dnia zapłaty;**

b. **co do kwoty 31.750,-zł od dnia 2 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;**

c. **co do kwoty 31.750,-zł od dnia 2 maja 2016 roku do dnia zapłaty;**

d. **co do kwoty 31.750,-zł od dnia 2 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty.**

II. Kosztami niniejszego postępowania obciąża pozwanych i w związku z tym:

a. **zasądza od nich solidarnie na rzecz powoda kwotę 6.350,-zł z tytułu zwrotu uiszczonej przez niego opłaty sądowej oraz kwotę 5.417,-zł z tytułu zwrotu poniesionego przez niego kosztu jego procesowego zastępstwa;**

b. **kosztem procesowego zastępstwa pozwanych obciąża ich we własnym zakresie.**

SSO Zofia Lehmann

Sygn. akt **XIIC 2252/16**

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 19 listopada 2016 roku, który do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynął w dniu 21 listopada 2016 roku, działający przez pełnomocnika procesowego w osobie adwokata, powód **B. O.** skierował w trybie postępowania upominawczego p-ko pozwanym **W. K.**, **I. K.** i **D. K. (1)** żądanie:

-nakazania im solidarnej zapłaty na jego rzecz:

a. kwoty **31.750,- zł** wraz z ustawowymi odsetkami od 2 marca 2016 roku do dnia zapłaty,

b. kwoty **31.750,- zł** wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty,

c. kwoty **31.750,- zł** wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 maja 2016 roku do dnia zapłaty,

d. kwoty **31.750,- zł** wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty.

wraz z kosztami niniejszego postępowania, w tym kosztem jego adwokackiego zastępstwa wg norm przepisanych – w terminie 14 dni od wystawienia nakazu zapłaty

-w razie wniesienia przez niego sprzeciwu od wydanego nakazu zapłaty – uwzględnienia powództwa w całości i zasądzenie od nich na jego rzecz zwrotu kosztów tego postępowania, w tym kosztu jego adwokackiego zastępstwa.

Nadto:

-prowadzenia rozprawy także pod jego nieobecność.

Na tego poparcie:

-opisał on okoliczności towarzyszące zawieranej przez nich umowie sprzedaży maszyny budowlanej,

-podał, że pozwani nie wywiązali się wobec z niego z zapłaty ustalonej przez nich jej ceny,

-wniósł o przeprowadzenie wskazanego przez niego wniosku dowodowego na tezę przez niego przedstawioną (k. 2 – 4 akt).

W dacie 25 listopada 2016 roku wydany został w niniejszej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający jego żądanie (k. 10 akt).

W sprzeciwie do niego z 17 grudnia 2016 roku pozwani, działający przez pełnomocnika procesowego w osobie adwokata – wnieśli:

-o oddalenie powództwa w całości,

-o zasądzenie od powoda na ich rzecz zwrotu kosztów tego procesu wraz z kosztem ich adwokackiego zastępstwa – wg norm przepisanych,

nadto:

-o przeprowadzenie powołanych przez nich dowodów w związku ze sprecyzowanymi przez nich okolicznościami.

W motywacji zaprezentowanego stanowiska:

-podali, jakie łączą ich więzi,

-podali, że między nim, a córką pozwanych **I. K.** i **W. N. K.** toczy się postępowanie o rozwiązanie łączącego ich związku małżeńskiego,

-podali okoliczności towarzyszące jego zatrudnieniu w ich spółce cywilnej,

-podali okoliczności nabycia przez niego koparko – ładowarki,

-podali, jaki był jej stan w momencie cyt. umowy sprzedaży oraz z jakiego tytułu i w jakiej wysokości ponieśli na nią wydatki,

-podali wysokość posiadanej przez nich wobec niego wierzytelności – **128.872.93,- zł** wymagalnej przed powstaniem wierzytelności powoda wobec nich,

-podali swoje przypuszczenia dotyczące istniejącej po jego stronie motywacji do zainicjowania tej sprawy,

-podali, że dokonali potrącenia powyższych wierzytelności (k. 25 – 29 akt).

W procesowych pismach:

-powód: z dnia 16 stycznia 2017 roku, które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło 20 stycznia 2017 roku (k. 75 – 80 akt), z dnia 30 marca 2017 roku, które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło w dniu 4 kwietnia 2017 roku (k. 152 – 155 akt), z dnia 23 czerwca 2017 roku, które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło tego samego dnia (k. 215 – 216 akt) z dnia 4 lipca 2017 roku które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło w dniu 5 lipca 2017 roku (k. 226 akt), z dnia 7 września 2017 roku, które do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło w dniu 13 września 2017 roku (k. 249 akt),

-pozwani z dnia 27 lutego 2017 roku (k. 111 – 115 akt), 19 kwietnia 2017 roku (k. 166 – 168 akt)

prezentowali swoje racje, zgłaszali wnioski dowodowe, ustosunkowywali się do twierdzeń przeciwnika.

Na rozprawach wyznaczonych w tej sprawie w dniach 1 marca 2017 roku (k. 143 akt), 19 kwietnia 2017 roku (k. 183 – 184 akt), 28 czerwca 2017 roku (k. 219 - 220 akt), 5 września 2017 roku (k. 243 – 245 akt), 3 października 2017 roku (k. 259 – 260 akt) strony podtrzymały swoje stanowiska.

Ustalenia stanu faktycznego:

I. Powód B. O. pozostawał w małżeńskim związku z córką pozwanych **I. K.** oraz **W. K.** – świadkiem **N. K.**; w toku niniejszego postępowanie toczyło się postępowanie o rozwiązanie tego związku (zeznania stron; zeznania świadka N. K.).

1. W okresie od kwietnia 2010 roku do lutego 2015 roku zatrudniony był on przez (...) SA z/s w K. na stanowisku najpierw przedstawiciela handlowego, a potem starszego przedstawiciela handlowego zajmując się w tych ramach rozwojem powierzonego mu rynku, pozyskiwaniem i bieżącą obsługą klientów, realizacją doraźnych zadań zleczanych mu. Osiągał na tym polu szereg sukcesów, był cenionym pracownikiem; osiągał znaczne dochody pozwalające mu na poczynienie oszczędności (k. 85 – 89, 156 -164 akt; zeznania powoda).

-W okresie od 1 lutego 2015 roku do 31 sierpnia 2015 roku korzystał on ze zwolnienia lekarskiego, w tym wystawianego przez lekarza medycyny o specjalności psychiatrii (k. 142, 217 akt).

-Od 26 sierpnia 2015 roku do 31 grudnia 2017 roku - jego pracodawcą była (...) s.c. W. K., I. K., D. K. (1) zatrudniająca go na stanowisku kierownika działu sprzedaży; rozwiązana została ona w trybie **art. 30 par.1 pkt 4 k.p.** tj. wskutek upływu czasu, na który została zawarta (k. 34 – 35 akt).

-Od 1 stycznia 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku zatrudniony był on przez (...) sp. z (...) z/s w G. na stanowisku specjalisty ds. sprzedaży i e-learningu; rozwiązana została ona w trybie **art. 30 par. 1 pkt 1 k.p.** (k. 36 – 37 akt).

-Od 1 lutego 2016 roku do 27 sierpnia 2016 roku jego pracodawcą była (...) s.c. W. K., I. K., D. K. (1) – zatrudniająca go na stanowisku kierownika działu sprzedaży; rozwiązana została w trybie **art. 30 pr. 1 pkt. 2 k.p.** tj. wskutek jej wypowiedzenia przez niego (k. 38 – 39 akt).

-W dniu 2 lipca 2012 roku zawarł on z (...) spółką z oo z/s w G. umowę zlecenia, obowiązującą od 2 lipca 2012 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku, powierzającą mu obowiązki Koordynatora Projektu pn. Potwierdzone kwalifikacje (k. 83 – 84 akt).

II. Pozwani **W. K.**, **I. K.** oraz **D. K. (1)** są w wspólnikami spółki cywilnej działającej pod firmą (...) s.c. **W. K.**, **I. K.**, **D. K. (1)** – poruszając się na rynku branży budowlanej, w tym prowadzeniu szkoleń i kursów dla operatorów maszyn (zeznania stron; zeznania świadków **N. K.**, **A. W.**, **L. A.**, **M. K.**, **D. K. (2)**). Zapisana jest ona w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej (k. 11 – 16 akt Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn.(...) Zgłaszała je ona Instytutowi (...) z siedzibą w **W.** – co do odbytych w 2015 roku w prowadzonym przez niego wykazie maszyn przewidzianych do realizacji zadań praktycznych z tego zakresu widnieje koparko-ładowarka o oznaczeniu (...) 3CX; brak jest w dokumentacji na tym tle odpisów ewentualnych umów zawartych przez powoda z ww firmą. Jedynie za rok 2012 w dokumentacji tej znajduje się odpis umowy – dotyczącej spornej koparko-ładowarki – zawartej przez nią z **P. A.** prowadzącym działalność gospodarczą z siedzibą w **K.** pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) (k. 213, 254 - 256 akt).

-Poza kwestią pozostawało, że w związku z powyższym przynajmniej w 2015 roku pozwani zawierali – w ramach tej działalności – umowy najmu różnych urządzeń (k. 169 – 181, 255 - 257 akt; zeznania świadka **P. R.**; zeznania pozwanych; zeznania świadków **A. W.**, **L. A.**, **N. K.**).

III. W dniu 27 lutego 2015 roku powód zawarł z **P. A.** prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) – (...) umowę sprzedaży koparko-ładowarki (...) 3 (...), o roku produkcji 2012 i numerze fabrycznym (...) z uszkodzonym silnikiem i hydrauliką – jedynym dokumentem odzwierciedlającym to była faktura VAT o numerze (...) z tego dnia opiewająca na kwotę **36.900,- zł** i jego personalia. Z racji posiadanych oszczędności dysponował on stosownymi środkami na ten cel – zachęcali go do tego pozwani sugerując się korzystną ofertą z tego tytułu; zainteresowaniem możliwością korzystania z tego pojazdu w prowadzonych przez nich w/opisanych szkoleniach; sami nie dysponowali na ten cel szansami finansowymi. Pozwani **W. K.** oraz **D. K. (1)** – w kontekście z tym – pomagali mu w tej transakcji (zeznania powoda, zeznania świadków **M. K.**, **L. A.**, k. 40 akt).

1. W dacie 18 maja 2015 roku powód i pozwani – w ramach s.c. (...) – zawarli odnośnie w/opisanego pojazdu umowę najmu stwierdzoną dokumentem z tego dnia zawierającym podpisy jego i pozwanego **W. K.** – jako Dyrektora. Z punktu widzenia tego sporu istotnymi jej zapisami były:

-zawarty w jej punkcie 1 par. 1 stanowiący o przedmiocie tej umowy,

-zawarty w jej punkcie 2 par. 1 mówiący o celu jego wykorzystania,

-zawarty w jej punkcie 8 par. 1 mówiący o znajomości najemcy jego stanu technicznego; jego ocenie jako dobrym i przydatnym do umówionego użytku (zeznania stron, zeznania świadków **L. A.**, **M. K.**; k. 97 – 100 akt).

2. Następnego dnia tj. 19 maja 2015 roku pozwani zawarli z (...) SA z/s w **L.** umowę ubezpieczenia sprzętu i maszyn budowlanych obejmującą ww pojazd na czas od 20 maja 2015 roku do 19 maja 2016 roku stwierdzoną polisą o numerze (...). (k. 20 ww akt; k. 101 i 231 akt).

-W dniu 9 lipca 2015 roku – zatrudniony przez pozwanych świadek **A. W.** poruszał się nim na trasie **G. – P.**. W miejscowości **L.** natrafił on na wiadukt; nie zauważył znaku ostrzegawczego ograniczającego wysokość pojazdów; sam źle ją ocenił i zahaczył jego osprzętem o belkę tego wiaduktu, w następstwie czego uszkodzeniu podległ osprzęt, ramię tego pojazdu oraz wysięgnik z napędem hydraulicznym. Jego naprawa pochłonęła kwotę **89.615.71,- zł** (k. 62 – 63 ww akt; k. 67 – 69 akt; zeznania stron, zeznania świadka **A. W.**).

-Na tym tle toczyło się najpierw przed (...) SA z/s w **L.** postępowanie likwidacyjne o oznaczeniu szkody numerem (...) – a potem przed Sądem Okręgowym w Poznaniu postępowanie w sprawie o sygn. akt(...) zakończone w dniu 15 lipca 2016 roku wyrokiem zasądającym od ww Towarzystwa na rzecz pozwanych cyt. kwoty. Nastąpiło to w wyniku zawarcia przez nich w dacie 10 lipca 2015 roku z powodem umowy cesji wierzytelności przysługującej mu o zapłatę odszkodowania z powyższego tytułu (zeznania stron; zeznania świadka **A. W.**; k. 27 - 28, 202, 258 ww akt. k. 232 - 236 akt).

IV. Z racji nie wywiązania się przez pozwanych wobec powoda z zapłaty ceny związanej z zawartą przez nich umową sprzedaży – powód w piśmie z dnia 13 października 2016 roku wezwał ich do tego; okazało się to, jednak, nieskuteczne (k. 8 akt; zeznania powoda).

-W reakcji na to pozwani w piśmie z dnia 14 grudnia 2015 roku do niego skierowanym złożyli mu oświadczenie o potrąceniu z przysługującej mu wobec nich ww wierzytelności ich wierzytelność wzajemną w wysokości **126.515.71,- zł** obejmującą kwotę **36.900,- zł** z tytułu...zapłaty przez nich za niego za maszynę...oraz kwota **89.615.71,- zł** z tytułu wartości nakładów poniesionych przez nich na nią; co powód w piśmie z dnia 2 stycznia 2017 roku do nich skierowanym zakwestionował (k. 70 – 72, 81 akt; zeznania świadka P. R.).

V. Prawdą jest, że w 2015 roku pozwanej wypłacane były kwoty o różnych wysokościach (k. 21 – 66 akt); prawdą jest też, że za rok 2015 pozwani w obszarze prowadzonej przez nich s.c (...) nie odnotowali strat.(k. 116 – 141 akt).

Naprowadzony stan faktyczny znalazł oparcie w treści:

-dokumentów z k. 7, 83 – 84, 97 – 100, 255 - 257 (odpisy umów); 8 – 9, 70 – 72, 81 - 82 (korespondencja stron); 34 – 39 (świadczenia pracy); 40 – 69, 86 – 89, 116 – 142, 156 - 164, 169 - 183 (dokumenty księgowo); 85 (list referencyjny); 101, 231 (odpis polisy); 207 (Zakład Ubezpieczeń Społecznych); 213, 254 (Instytut (...)); z k 11 – 16 (wypisy z CEiIoDGRP), 20 – 21, (polisa), 27 (umowa), 28 (decyzja (...) Towarzystwa (...) SA z/s w L.), 202, 258 (orzeczenia sądowe) akt Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn.(...),

-zeznań świadków L. A. z k. 183; M. K. z k. 183 – 184; N. K. z k. 219, A. W. z k. 243, P. R. z k. 259,

-zeznań stron z k. 243 – 245 akt.

Analiza i ocena zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego:

W jego skład weszły dokumenty i to zarówno o charakterze urzędowym, jak i o charakterze prywatnym, zeznania świadków oraz zeznania stron.

A. O dokumentach urzędowych ustawodawca wypowiada się w normie art. **244 k.p.c.** stanowiąc, że...sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone...(par.1), co odpowiednio stosuje się do...sporządzonych przez organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organy pozarządowe w zakresie zleconych im przez ustawę spraw z dziedziny administracji publicznej...(par.2) – w niniejszej sprawie były nimi orzeczenia sądowe, odpisy z CEiIoDGRP; decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

-Z kolei **art. 245 k.p.c.** postanawia, że...dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła zawarte w nim oświadczenie...- objęły one pozostałe zaliczone wyżej w poczet dowodów.

Warunki zaprzeczenia ich prawdziwości określone zostały odpowiednio w normach **art. 252 k.p.c.** i **art. 253 k.p.c.** – żadna ze stron przy udziale **art. 232 k.p.c.** z tego nie skorzystała; brak też było potrzeby wszczynania takiej inicjatywy z urzędu.

II. W roli świadków wystąpili w niniejszej sprawie:

-z inicjatywy powoda **M. K.** i **A. W.**,

-z inicjatywy pozwanych: **N. K.**, **L. A.**, **P. R.**, **D. K. (2).**

Zastanawiając się nad wiarygodnością tego, co powiedzieli – nie można było prowadzonego z tego punktu widzenia ich badania oderwać nie tylko od ich powiązań ze stronami; ale i zawartości pozostałego zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego, w szczególności w postaci dokumentów.

1. Świadek **N. K.** jest córką pozwanych **I. K.** oraz **W. K.** – w trakcie niniejszego postępowania toczyło się postępowanie o rozwiązanie związku małżeńskiego łączącego ją z powodem. Oczywistym było, więc, że ich pozycja w nim była jej bliższa od pozycji pozostającego z nią w konflikcie powoda. Dlatego też jej wypowiedzi dotyczące okoliczności zawierania spornej umowy, w szczególności z czyich środków zapłacona była określona w niej cena nie zasługiwały na wiarę. Nie tylko zresztą ten fakt o tym zdecydował, ale i ich niezgodność z pozostałym materiałem tej sprawy; w tym z treścią dokumentów w postaci ww umowy; rachunku za nabycie przez powoda jej przedmiotu (to on w nim widnieje) i obrazujących jego sytuację materialną.

2. Świadkowie **P. R.** oraz **D. K. (2)** są także związani z pozwanymi (węzłem pracy); są więc w pewien sposób od nich uzależnieni; co nie mogło być obojętnym dla oceny wiarygodności ich zeznań – przede wszystkim, jednak, nie mieli oni precyzyjnej wiedzy odnośnie okoliczności istotnych z punktu widzenia tego sporu, w szczególności co do finansowych rozliczeń stron na tym tle. **S. P. R.** – w ramach swoich kompetencji – opracował jedynie projekt tej umowy; drugi z wymienionych eksponowała rolę pozwanego **W. K.** w ww przedsięwzięciu powoda nie dysponując wiadomościami co do ich wzajemnego rozrachunku.

3. **S. L. A.** jest żoną **P. A.** – sprzedawcy przedmiotowej koparko-ładowarki na rzecz powoda. Przyznała ona ten fakt; podała okoliczności temu towarzyszące; ale z punktu widzenia istoty tego sporu nie miała jednak wiedzy – w tym czyje środki zostały zaangażowane na ten cel; czy i z czyich środków prowadzone były ewentualne jej naprawy.

4. Zeznania świadka **A. W.**, zatrudnionego przez pozwanych, zasługiwały na uznanie – podał on, bowiem, z czym wiązały się uszkodzenia ww pojazdu i w jaki sposób do tego doszło. Pozostawały one w korelacji z jego zeznaniami pochodzącymi ze sprawy toczącej się przez Sądem Okręgowym w Poznaniu z tytułu umowy jego ubezpieczenia oraz zgromadzonym w niej materiałem dowodowym. Rzeczywistości odpowiadała też jego relacja dotycząca potrącania mu przez pozwanych w związku z tym części jego pensji; co sami zresztą przyznali.

5. Zeznania świadka **M. K.** odzwierciedlały zeznania powoda dotyczące stanu ww pojazdu po jego nabyciu przez niego i jego wykorzystywania do prowadzonych przez pozwanych szkoleń. Stosunek do nich przyjąć należało pozytywnie – znajdują one, bowiem, potwierdzenie w w/zacytowanych dokumentach (co do szkoleń). Z kolei pozwani nie przedstawili żadnych dowodów na to, by – poza naprawą jego uszkodzeń spowodowanych przez świadka **A. W.** – wykonywane były w nim jakieś inne.

C. Zeznania stron.

Ich ocena z badanego punktu widzenia stanowiła naturalną konsekwencję zobrazowanej oceny zeznań świadków z tej sprawy.

-Odnosnie twierdzeń pochodzących od powoda na temat analizowanej relacji między nim i pozwanymi – należało uznać je za prawdziwe. Znalazły one oparcie w przede wszystkich przedłożonych przez niego dokumentach w postaci samej umowy przez nich zawartej o absolutnie czytelnych; nie wymagających interpretacji zapisach; dokumentach odzwierciedlających istnienie po jego stronie możliwości finansowych nabycia jej przedmiotu; ale i zeznań świadków **A. W.** oraz **M. K.**.

-Zeznania pozwanych – natomiast – w zakresie istnienia w ich sferze, nadającej się do potrącenia, wierzytelności w stosunku do powoda nie pozwoliły na uznanie wykazania ich przez nich zgodnie z regułą wynikająca z **art. 6 k.c.** W pierwszej kolejności akcentacji wymagało, że przeczyła im treść w/powołanych dokumentów – a sami poza zeznaniami świadka **N. K.** - zasadniczo nie przedstawili żadnych przekonujących argumentów na ich poparcie.

D. Oddaleniu podległy wnioski dowodowe zaoferowane przez pozwanych – co do przesłuchania w charakterze świadka **A. F.**, albowiem postawiona jej teza nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia tego sporu zwłaszcza, że powód nie zaprzeczał temu, jakoby po odejściu ze SA (...) przez jakichś czas nie pracował; co do opinii biegłego sądowego z dziedziny maszyn; skoro nie wykazali oni, jakie nakłady poczynione zostały w spornym pojeździe.

Zważeniu podległo, co następuje:

Powództwo powoda zasługiwało na uwzględnienie – tezę tę uznać należało za udowodnioną w świetle analizy zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego, przywołanych unormowań oraz zaprezentowanego rozumowania.

A. Zawarta przez strony - niekwestionowana przez nie – umowa sprzedaży spornego pojazdu uregulowana jest w treści normy **art. 535 k.c.**, w myśl której...przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę... Jest to umowa konsensualna, odpłatna, dwustronnie zobowiązująca i wzajemna; a dotycząc, jak analizowana, rzeczy oznaczonej co do tożsamości, wywołująca skutek rozporządzający.

1. Podstawowymi obowiązkami sprzedawcy w jej ramach jest po pierwsze przeniesienie przez niego na rzecz kupującego prawa własności jej przedmiotu; po drugie jego wydanie, czego warunki określone zostały w normach **art. 544 k.c. – art. 547 k.c.**

Poza granicami zastrzeżeń – w realiach niniejszej sprawy – pozostawało, że powód, jako sprzedawca, w okolicznościach badanej umowy wywiązał się z tego. Pozwani, zresztą, tego nie kwestionowali – jak wynikało z powyższych ustaleń stanowiąca jej przedmiot koparko-ładowarka pozostaje w ich posiadaniu, także w sferze prawnej.

2. Podstawowym obowiązkiem kupującego jest – natomiast – odebranie nabywanej rzeczy; co w ujęciu funkcjonalnym stanowi czynność faktyczną. Zazwyczaj to warunkuje możliwość realizacji przez nabywcę prawa do korzystania z niej; bezpośrednio umożliwia mu też ocenę czy zobowiązanie sprzedawcy zostało wykonane należycie tj. czy nabył rzecz określoną w ich umowie, także w aspekcie jej cech (por. orzeczenie SA w Gdańsku z 20 marca 1990 roku, OSA 1991, nr 1, p. 8).

-W rozważanej sytuacji także poza kwestią pozostawało, że pozwani z tytułu spornej umowy sprzedaży nie uiszcili powodowi umówionej przez nich ceny cyt. koparko-ładowarki.

B. W opozycji do żądania powoda objętego niniejszym postępowaniem mającego usprawiedliwić powyższe – pozwani przedstawili zarzut potrącenia posiadanej przez nich – wg ich oceny – wobec niego wierzytelności obejmującej:

-kwotę **36.900,- zł** stanowiącą wg nich kwotę , jaką wyłożyli za niego w momencie nabywania przez niego opisaną maszyną oraz

-kwotę **86.915.71,- zł** stanowiącą równowartość poniesionych przez nich na nią nakładów (naprawy; ulepszenia).

1. Norma **art. 498 par. 1 k.c.** ustanawia, że...gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli ich przedmiotem są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem procesowym.... ; z jego **par. 2** wynika – zaś – że na skutek tego... umarzają się nawzajem do wysokości niższej... Z normy **art. 499 k.c.** wynikają – natomiast – sposób i skutki tej instytucji wyrażające się tym, że...dokonywa się go przez oświadczenie złożone drugiej stronie...i ma moc wsteczną od chwili, kiedy...stało się możliwe...

-Poza zastrzeżeniami pozostawało w realiach niniejszej sprawy, że przewidziane przywołanym unormowaniem oświadczenie pozwani w piśmie z dnia 14 grudnia 2015 roku złożyli powodowi.

-Stosownie do treści **art. 498 k.c.** potrącenie może być skutecznie dokonane, gdy łącznie spełnione są przesłanki w postaci: wzajemności wierzytelności; muszą być jednorodnjajowe; wierzytelność strony korzystającej z instytucji potrącenia musi być wymagalna i zaskarżalna.

a. W/w przesłanka jednorodzaowości warunkująca powyższą możliwość wymaga tego, by obie wierzytelności miały za przedmiot świadczenia pieniądze albo tej samej jakości rzeczy oznaczone co do gatunku. Zarówno powód, jak i pozwani powoływali się na pierwsze z wymienionych – wychodząc naprzeciw temu wymogowi.

b. Kolejną przesłanką jest zaskarżalność wierzytelności – oznacza to możliwość dochodzenia ich przed sądem lub przed innym organem państwowym. I ta przesłanka zrealizowała się; oczywiście jest, bowiem, że zarówno powoływana przez powoda, jak i przez pozwanych może być dochodzona przed sądem.

c. I wreszcie obie wierzytelności muszą być wzajemne, co rozumieć należy w ten sposób, że każda ze stron jest wierzycielem drugiej i jednocześnie jej dłużnikiem. Z kolei wierzytelność osoby korzystającej z analizowanego potrącenia musi być wymagalna; jest to taki stan rzeczy, w którym powstaje możliwość dla wierzyciela żądania od dłużnika, by spełnił on świadczenie – przy czym powinnością dłużnika jest uczynienie mu zadość. O wymagalności tej mówić także trzeba w ramach unormowania **art. 458 k.c.** – mówiącego o tym, że...niewypłacalność dłużnika lub doprowadzenie przez niego do znacznego zmniejszenia zabezpieczenia wierzytelności stwarza stan natychmiastowej wykonalności bez względu na zastrzeżony termin spełnienia świadczenia...

-Punktem wyjścia, jednak, rozważań na tym tle jest przede wszystkim istnienie wierzytelności o powyższych cechach – w niniejszej sprawie pozwani powoływali się na dwie kwoty składające się na rzekomo posiadaną przez nich wobec powoda. W/zanalizowany i oceniony materiał dowodowy zgromadzony w jej trakcie nie dał podstaw do przyjęcia tego za wykazane.

I. Twierdzili oni, iż wyłożyli za niego kwotę **36.900,-zł** z tytułu uiszczonej przez niego ceny za nabycie w/w koparko-ładowarki. Okoliczność ta nie znalazła oparcia w tym materiale – spośród świadków wypowiadała się na ten temat tylko **N. K.**; jej wypowiedzi jednak co do tego nie obdarzono, z przyczyn podanych wyżej, zaufaniem.

-Sprzeciwiły się też temu życiowe zasady – trudno sobie wyobrazić, by pozwani; od wielu lat prowadzący działalność gospodarczą, działali na tyle nieprofesjonalnie, że nie sporządzili odnośnie tego jakiegokolwiek dokumentu; że w zawartej przez nich z powodem spornej umowie nie zawarli żadnej wzmianki o tym, a wręcz przeciwnie: zobowiązali się do uiszczenia ceny z tytułu nabycia cyt. maszyny i to na określonych warunkach. Ich usprawiedliwianie tego, że chcieli mu pomóc, gdy miał kłopoty zdrowotne w żaden sposób do tego nie przystaje –nie tłumaczy to w żaden sposób nie podjęcia przez nich powyższych czynności.

-Nie mogły zmienić tego zapatrywania przedstawiane przez nich dokumenty dotyczące pobieranych przez pozwaną z kasy prowadzonej przez nich firmy kwot o różnej wysokości; których zresztą zsumowanie nie dało tej kwoty. Przypuszczać raczej należało, że wypłacane były one na różne doraźne potrzeby. Tymczasem powód przekonywująco przedstawił swoją sytuację finansową pozwalającą mu na zawarcie tej umowy – posiadał, bowiem spore oszczędności, które poczynił w czasie zatrudnienia go w SA (...) z/s w K., z którego to tytułu osiągał znaczne dochody. Nie miał, więc, potrzeby zawierania z nimi na ten cel umowy pożyczki. W powyższe wpisuje się też zdziwienie, dlaczego pozwani nie domagali się od niego jej zwrotu – reagując powołaniem się na nią dopiero po skierowaniu przez niego do nich wezwania do zapłaty.

-Pozwani forsując swoje tezy powoływali się też na to, że to oni załatwiali formalności związane z nabyciem przez niego cyt. pojazdu – okoliczność ta, jednak, nie miała przesądzającego znaczenia; skoro nie jest odosobnioną taką sytuacją. Można zdać sobie sprawę z tego, że prowadząc od wielu lat w/opisane szkolenia mieli oni większą wiedzę w tej płaszczyźnie; większą znajomość używanych do tego celu urządzeń; nadto od pewnego czasu z jego sprzedawcą zawierali odnośnie niego umowy najmu.

II. Takie samo stanowisko zaprezentować należało, co do drugiej z powołanych przez pozwanych kwot o poziomie **86.915,71,- zł**. Podawali oni, że wydatkowali ją na nakłady poczynione w przedmiocie spornej umowy, jako, że cyt. koparko-ładowarka nie była sprawna i posiadała liczne wady. Nie przedstawili odnośnie tego jakichkolwiek dowodów – choćby faktur czy rachunków tego dotyczących w obszarze materiałów czy tzw. robocizny. Tymczasem, jak wynikało

z zeznań świadków oraz Instytutu (...) z/s w W. – była ona wykorzystywana w prowadzonych przez nich szkoleniach w ramach ich aktywności gospodarczej. Powoływali się oni, co prawda, na naprawy wykonane w niej – wiązało się to jednak z jej uszkodzeniami powstałymi w trakcie jazdy przez świadka **A. W.** na trasie G. – P.. Kwota ta odpowiadała uzyskanej z tytułu umowy jej ubezpieczenia i trudno wyobrazić sobie, by ubezpieczyciel w tych ramach wypłacił dodatkowe kwoty nie pozostające w przyczynowym związku z tym zdarzeniem.

W tak naprowadzonych okolicznościach nie można było uznać, by po stronie pozwanych istniała wobec powoda wierzytelność nadająca się do potrącenia.

(punkt **I** wydanego w tej sprawie wyroku)

Koszty niniejszego postępowania:

1. Objęły one w przedmiotowym sporze opłatę sądową (**6.350,- zł**) oraz koszt procesowego zastępstwa stron (**5.400,- zł**).

2. Zgodnie z jego wynikiem – jako stronę przegrywającą go obciążono nimi pozwanych kierując się treścią przepisów **art. 108 par. 1 k.p.c. art. 98 par. 1 i par. 2 k.p.c.** oraz rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w/s opłat za czynności adwokackie i ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

(punkt **II** wydanego w tej sprawie wyroku)

(-)Zofia lehmann

Z. Notować

Odpis wyroku plus uzasadnienie proszę doręczyć pełn. stron

Proszę przedłożyć za 14 dni

Pn,dn, 6 marca 2018 Z. lehmann